

MINISTERSTVO VNITRA

Poštovní úřad Praha

Archiv bezpečnostních složek
ZRUŠEN STUPEŇ UTAJENÍ

A-0022/010-68

Čj.:
Při odpovědi uveďte vždy toto číslo jednací

16. dubna 1968

Dne

ZMĚNA
ZRUŠEN STUPEŇ
UTAJENÍ dle
marškov' VIII
č. 12/1999 ze dne
31. 3. 99

12

DNE 13. 9. 2001 PODPIS
FEJEDEROVA

~~DŮVĚRNĚ~~
~~PŘÍSNĚ TAJNĚ~~

Výtisk č. 1

~~VYHRAZENĚ~~

Ministr vnitra
s. Josef PAVEL.

Sekretář

Dato 15. IV. 1968
Čj. M-0080/68
Přílohy 3 sr.

Stanovený stupeň utajení ZMĚNĚN
dle § 6, odst. 4 písm. b)
zák. č. 148/1998 Sb.

Soudruhu ministře !

Provedl: HENDRYCH
jméno příjmení

Datum: 28. 4. 1968 Podpis: [podpis]

Vycházejíc z usnesení konference komunistů I. správy MV
(čs. rozvědky), v němž se ukládá :

" Usilovat o vyřešení takového společenského postavení
čs. rozvědky v systému státního aparátu, její právní
legality, aby toto vycházelo z přísně zdůvodněného
a objektivního posouzení celého problému. Zajistit,
aby podkladový materiál čs. rozvědky byl vzat vedoucí-
mi orgány strany v úvahu "

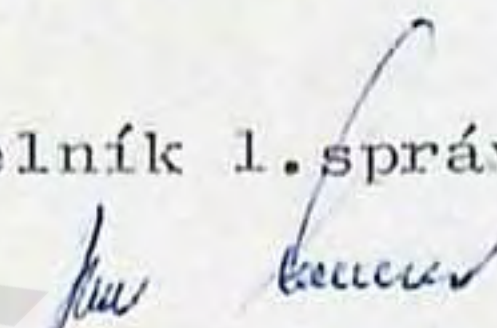
a současně z předpokládaného dokladu u Vás, zasílám Vám
v příloze pro Vaši informaci :

- Základní informaci o čs. rozvědce
(čj. A-001/010-68)
- Současnou problémovou analýzu čs. rozvědky
(čj. A-0022/010-68)
- Informaci o technických podkladech z produkce vědecko -
technické rozvědky, které byly předány k využití do
podniků a institucí průmyslových rezortů v roce 1967
(čj. A-00226/50-68)

- 2 -

V souvislosti s rozpracováním " Akčního programu KSČ" je vedením součásti a kvalifikovanými komisemi zpracováván "Návrh modelu čs. rozvědky" a " Modifikace perspektivního plánu 1.správy MV ", o nichž Vás budu průběžně informovat.

Náčelník 1.správy MV :

(plk. Josef HOUSKA.)

Přílohy: 1/3 svazky

MINISTERSTVO VNITRA

Poštovní úřad Praha

k č. M-0080/68 3

Archiv bezpečnostních složek
ZRUŠEN STUPĚŇ UTAJENÍ

~~VYHRAZENÉ~~

Čj.: A-0022/010-68

Při odpovědi uveďte vždy toto číslo jednací

Dne 17. dubna 1968

~~DŮVĚRNÉ~~

~~PŘÍSNĚ TAJNĚ~~

Výtisk č. 1.

Ministr vnitra
s. Josef PAVEL

ZMĚNA
STUPNĚ UTAJENÍ
dle návrhu
viz č. 121/1969
ze dne 31.3.69

12

DNE 13.9.2001 PODPIS LEJDEREROUVA

Stanovený stupeň utajení ZMĚNĚN
dle § 6, odst. 4 písm. b)
zák. č. 148/1998 Sb.

Provedl: FIEDORCH
jméno příjmení

Datum: 28.4.2001 Podpis:

Soudruhu ministře !

V příloze Vám zasílám dodatek k podkladovým materiálům čs. rozvědky, které Vám byly doručeny dne 16. dubna t.r. pod čj. A-0022/010-68.

Přílohy : 1/svazek

Náčelník 1/správy MV :

(plk. Josef HOUSKA.)

1. správa MV

čj:A-001/010-68

~~VYHRAZENÉ~~

~~DŮVĚRNĚ~~

~~PŘÍSNĚ TAJNĚ~~

ZMĚNA
STUPNĚ UTAJENÍ
dle nařízení
Uzřízení č. 12/1999
ze dne 31. 3. 99

13. 9. 2001

PODPIS
LEDEREROVA

12

Ministerstvo vnitra České republiky

ZÁKLADNÍ INFORMACE O ČS. ROZVEDCE

Stanovený stupeň utajení ZMĚNĚN
dle § 6, odst. 4 písm. b)
zák. č. 148/1998 Sb.

Provedl:

LEDEREROVA

jméno příjmení

Datum:

28. 9. 2001

Podpis

Počet listů : 15

Výtisk č. : 2

Náčelník 1. správy MV :

(plk. Josef HOUSKA.)

ZÁKLADNÍ INFORMACE O ČS. ROZVĚDCE.

1) Dosavadní vývoj rozvědky.

V květnu 1947 byla podle směrnic ÚV KSČ Jindřichem VESELÝm reorganisována skupina zahraničního politického zpravodajství MV do té doby pozůstatek aparátu londýnské vlády, Do února 1948 pak kromě dosavadních úkolů sledovat vývoj revanšismu v Německu a jeho mezinárodní podporu a fašisující českou a slovenskou emigraci dostala rozvědka již za úkol zabývat se i tajnými zahraničními kontakty představitelů strany lidové, národně socialistické a demokratické. Proto se tento malý aparát (asi o 20 lidech) aktivně podílel i na zpravodajském zajištění Února.

Po únoru 1948 stala se rozvědka jednou z důležitých součástí státního aparátu, protože zpravodajství ZÚ ochromených masovými dezercemi se prakticky zhroutilo. Bylo nutno přikročit k přípravám systematické a metodické výstavby jejího aparátu doma i v zahraničí, kde byly podmínky velmi nepříznivé. Začaly se zřizovat první rezidentury na našich ZÚ, vedle úkolů politického zpravodajství ovšem i s úkoly obrannými, zejména předcházet dezercím. Kádroví rezidenti se opírali také o komunisty - pracovníky ZÚ, kteří byli získáváni k tajné spolupráci. Zvláštní pozornost věnovalo v této době rozvědce vedení strany, osobně Klement Gottwald a úzká byla spolupráce s Vlado Clementisem, nejprve jako státním tajemníkem a později ministrem. Proto také aparát ÚV rozvědku plně a aktivně podporoval, zejména při výběru kádrů. (Souběžně s rozvědným oddělením MV fungovalo i rozvědné oddělení poverenictva vnutra v Bratislavě).

Přebudování dosavadní zpravodajské služby na konspirační rozvědku dostal na konci 1948 roku za úkol Oskar VALEŠ, do té doby krajský organizační tajemník KSČ v Ústí. Operativní sektor o 25 orgánech byl umístěn v tajném objektu ve středu Prahy, na vyhodnocování zpráv zřízen nezávislý studijní sektor. Práce byla zaměřena především proti reakční emigraci, ale také po linii politické proti velké řadě států imperialistické koalice s výrazným vyjádřením přesvědčení o nevyhnutelnosti světového konfliktu. Chyběly však ještě praktické zkušenosti. V tom došlo k zásadní změně po jednáních s vedením sovětské rozvědky v květnu 1950, po kterém přišli do rozvědky sovětské poradci, kteří sem přinesli své metody a zkušenosti.

Na přání sovětské rozvědky bylo dohodnuto rozšířit naši práci prakticky na celý svět, i když kvalita i množství kádrů byly tehdy pro tak náročné úkoly zcela nedostatečné.

V dubnu 1951 došlo pak k hlubokým kádrovým zásahům do sestavu MV, po kterých v rozvědce zbylo jen několik dosavadních pracovníků, všichni ostatní museli odejít. Kdyby nebylo bývalo sovětských poradců, musela se práce zhroutit. Takto však došlo přece jen k pomalé konsolidaci a od konce roku 1952 už i k vzestupu práce, přes nezájem a nedůvěru tehdejšího ministra.

Od roku 1953 došlo k oživení zájmu vedení ministerstva o rozvědku a k jejímu rychlému růstu odpovídajícímu zaměření především podle dohod se sovětskými přáteli. Růst byl však dotován většinou ze státní bezpečnosti, což vedlo k výraznému prakticismu, který se sice na

začátku projevila řadou úspěchů, ale vyústil začátkem šedesátých let v jakousi krizi, jejíž důsledky nemohly být dosud plně překonány.

Početní růst byl rychlý :

1950	-	asi 100 příslušníků	
1953	-	360	-"-
1957	-	520	-"-
1959	-	770	-"-
1961	-	930	-"-

Příčinou tohoto růstu byla především specialisace činnosti (vedle politické rozvědky a zahraniční kontra-rozvědky rozvinula se rozvědka vědecko - technická, samostatný sektor "nelegální" rozvědky atd.)

V roce 1964 byl také ukončen extensivní růst rozvědky vytvořením zbývajících specialisovaných pracovišť (na př. odboru aktivních opatření a desinformací) a převzetím radistů MZV (po šifrérech a diplomatických kurýrech).

K 1.1.1968 byl celkový početní stav rozvědky 1.236 příslušníků (bez šifrářů, radistů, kurýrů 4.020), z toho v zahraničí 352 operativních a neoperativních pracovníků.

Cílevědomou výchovou se podařilo, že v polovině padesátých let měli rozvědčíci na rezidenturách kvalifikační předstih před pracovníky MZV a MZO, což tehdy usnadňovalo práci především se styky na vyšší úrovni. Prakticismus v řízení operativní práce však vyústil v serii velkých provalů, kterými byly naše metody a jejich slabiny nepříteli prozrazeny. Ten nám začal věno-

vat po rozvědce sovětské nejintenzivnější pozornost, což bylo a dosud je usnadňováno tím, že technická výzbroj nepřátelských kontrarozvědek hlavních států má neporovnatelný předstih před technikou naší.

Nové vedení ministerstva vnitra a rozvědky zdědilo tedy koncem roku 1961 svízelnou situaci, kdy další vývoj dosavadním směrem byl prakticky nemožný a jiné možnosti nevyzkoušené. Největším problémem se ukázalo zjišťovat objektivní situaci pracovišť (při těžké srovnatelnosti jejich podmínek) a komplikované vnější vztahy jak v rámci MV tak i v rámci složek zahraniční služby. Prvním úkolem v této situaci byla základní (a prozatímní) formalisace vnitřních i vnějších vztahů a metodická stabilisace; projevilo se to vypracováním potřebných základních dokumentů statutární a metodické povahy, včetně řádných dohod o spolupráci s dalšími socialistickými rozvědkami.

2) Koncepce práce čs. rozvědky.

V letech 1963 - 1966 byla vypracována řada základních dokumentů upravujících zaměření práce čs. rozvědky. I když byly předloženy I. tajemníku ÚV KSČ, který se s jejich obsahem seznámil, zůstaly v praxi pouze interní záležitostí ministerstva vnitra.

Takto byl vypracován a ministrem vnitra schválen Statut čs. rozvědky, který se snažil vymezit její místo a úlohu v čs. zpravodajském systému. Je to hlavně získávání tajných dokumentů, materiálů a informací v kapitalistických zemích, které mají napomáhat odhalování záměrů nepřítelů v oblasti politické; hospodářské, event. vojenské jak vůči ČSSR, případně ZST, tak i odhalení rozporů mezi kapitalistickými zeměmi a pod.

- 5 -

Podle Statutu vychází čs. rozvědka " z politiky KSČ a řídí se při provádění její linie rozkazy a pokyny ministra vnitra".

Pro splnění těchto úkolů proniká čs. rozvědka svou agenturní sítí také do příslušných státních, politických, hospodářských, vědeckých, mezinárodních a pod. institucí v zemích svého působení ; čs. rozvědka má právo získávat k dobrovolné spolupráci vhodné čs. občany, kteří pracují v zahraničí s výjimkou pracovníků aparátu KSČ ; čs. rozvědka nevyužívá komunistických a dělnických stran v kapitalistických státech a není s nimi v žádném spojení.

K činnosti čs. rozvědky patří i provádění aktivních opatření vlivového nebo desinformačního charakteru na podporu politických, hospodářských a jiných zájmů ČSSR v zahraničí nebo k narušení plánů kapitalistických zemí vůči ČSSR.

K plnění úkolů stanovených Statutem čs. rozvědky vysílá 1.správa MV do jednotlivých zemí v zahraničí své kádrové příslušníky v legalisaci pracovníků MZV, MZO, ČTK a jiných čs. obchodních, vědeckých a kulturních institucí. Tito kádroví příslušníci tvoří " legální" rezidenturu. Takto legalisovaní rozvědčíci vykonávají v zahraničí dvojí práci ; vedle vlastní rozvědné činnosti plní úkoly svých legalisačních rezortů; zejména po linii MZV a MZO je převážná většina z nich rovnocennými partnery svých kolegů z těchto rezortů a až na některé dohodnuté výjimky podílejí se adekvátně na legální činnosti čs. ZU a jejích výsledcích.

V roce 1964 byl schválen ministrem vnitra " Statut legálních rezidentur", v němž je " legální " rezidentura

- 6 -

charakterisována jako zakonspirovaný výkonný článek čs. rozvědky v zahraničí, provádějící konkrétní rozvědnou činnost v dané zemi nebo z jejího území proti zemi jiné, především USA a NSR.

Statut mimo jiné stanoví vztah členů rezidentur k vedoucím čs. zastupitelských úřadů, respektive vedoucím legalizačních složek v zahraničí (v legální práci jsou rozvědky podřízeni titulářům, respektive vedoucím obchodních oddělení atp.), práva a povinnosti rezidentů, kteří jsou představiteli čs. rozvědky na čs. ZÚ v zahraničí, vztahy mezi centrálou rozvědky a rezidenturami a pod.

Praktická činnost pracovníků čs. rozvědky je upravena "Směrnicemi pro agenturně operativní práci v zahraničí" vydanými v roce 1964; jsou to obecné metodické pokyny pro práci "legální" rozvědky (viz kap. III) v zahraničí. Jde prakticky o první souhrnný dokument tohoto druhu vydaný v čs. rozvědce (s výjimkou dílčích metodických přednášek shrnujících empirii čs. rozvědky), který vymezuje formy a metody agenturní práce na př. při budování agenturní sítě, řízení spolupracovníků, metody spojení, konspiraci, rozvědné zpravodajství a pod. a stanoví také hlavní požadavky politické, morální a charakterové, kladené na pracovníky rozvědky.

Vzhledem k zvláštní povaze t.zv. nelegální součásti rozvědky (viz kapitola III), vyžadující specifickou organizaci práce, řízení, úkony a pod., kterých "legální" rozvědka nepoužívá, jsou vydány samostatně (zvláštní) " Zásady práce nelegální rozvědky" vymezující metodiku práce a přípravu orgánů pro tuto činnost.

- 7 -

Konkrétní úkoly a zaměření práce čs. rozvědky vyjadřuje " Perspektivní plán čs. rozvědky" na období 1965 - 1970, který byl po informování I. tajemníka ÚV KSČ shválen ministrem vnitra a vydán v březnu 1966. Vyjadřoval dosavadní zkušenosti a byl pokusem o novou koncepci řízení rozvědné práce. Přinesl cenné zkušenosti a umožnil další rozpracování speciálních problémů. Ale ukazuje se, že základním problémem, který zůstal nedotčen, je řízení rozvědky vedením strany a státu ve smyslu stanovení úkolů, dělby práce a koordinace s ostatními složkami státního aparátu. Direktivní řízení prostřednictvím aparátu ÚV KSČ se ukázalo jako neúčinné, řízení ministrem vnitra naráželo většinou na jeho přetížení problémy vnitřní bezpečnosti, s kterými rozvědka souvisí jen jedním ze svých úseků. Proto celá řada podmínek pro řádné plnění pětiletého plánu zůstává neuskutečněna.

3) Organisační struktura

Čs. rozvědka od svého založení byla součástí MV, od roku 1954 jako samostatná správa, proto její oficiální označení 1. správa MV.

Kromě příslušníků přímo náborovaných do rozvědky byli do kádrového stavu rozvědky po dohodě s MZV postupně převzati všichni šifréři a kurýři MZV, a to ve druhé polovině padesátých let a v roce 1966 všichni radisté MZV; tyto tři specialisované kategorie zůstávají nadále v organisačním rámci MZV, ať už v ústředí či v zahraničí a plní úkoly nejen pro rozvědku, ale pro celou zahraniční službu.

V letech 1955 - 1957 byly zřízeny v rámci krajských správ MV (nyní KS SNB) 1. odbory, jejichž úkolem je

provádět pro rozvědku vyhledávací a typovací činnost v rozsahu své místní působnosti.

Čs. rozvědka provádí svou činnost ve dvou základních rovinách a to se také z části odráží v její struktuře:

- A/ T.zv. "legální" správněji "legalisovaná" rozvědká, jejíž orgánové pracují pod krytím různých čs. rezortů a institucí; v zahraničí operuje z t.zv. "legálních" rezidentur zřizovaných při čs. zastupitelských úřadech.
- B/ T.zv. "nelegální" rozvědká, která naopak není propojena na žádné oficiální čs. instituce a nepoužívá žádného oficiálního krytí. (Pozn. "legální", "nelegální" nejsou přesné a výstižné termíny, nicméně jich běžně používáme).

Podle funkčního zaměření zformovaly se čtyři základní linie, které strukturálně představují v současnosti jádro rozvědky:

- 1) Politická rozvědká, operující v zahraničí se zakonspirovaných rezidentur, legalisovaných při čs. ZÚ; získává utajované politické nebo politicko - ekonomické informace a dokumenty a rozpracovává v zahraničí politické objekty; je rozdělena na 4 odbory podle teritorií.
- 2) Vědecko - technická rozvědká, získává utajované informace a dokumenty ve stanovených hlavních oborech vědy a techniky; v zahraničí pracují její příslušníci jako členové "legálních" rezidentur; v centrále se jako samostatný odbor člení funkčně a teritoriálně na několik oddělení.

- 3) Zahraniční kontrarozvědka, jejím hlavním úkolem je pronikat do nepřátelských rozvědných a kontrarozvědných organizací; její orgánové v zahraničí působí rovněž v rámci "legálních" rezidentur; v centrále se tento odbor člení funkčně a teritoriálně na několik oddělení.

Odbor zahraniční kontrarozvědky na rozdíl od ostatních linií má přímou vazbu s vnitřní státní bezpečností; proto je mezi OZK a HS Stb úzká koordinace.

- 4) "Nelegální" rozvědka, v zahraničí buduje "nelegální" rezidentury zcela nezávislé na "legálních" rezidenturách; v centrále se člení funkčně na odbory, specialisované na přípravu, řízení a spojení s "nelegály".

Formami své práce se tedy podstatně liší od tří předchozích linií, obsahové zaměření je však paralelní a zahrnuje tudíž jak politické, tak vědeckotechnické zpravodajství.

V této speciální součásti rozvědky je kladen zvláštní důraz na perspektivní práci a přípravu a zajištění podmínek pro rozvědnou činnost v případě mimořádných událostí, resp. ozbrojeného konfliktu, kdy by na "nelegální" rezidentury přešla hlavní tíha rozvědného zpravodajství a provádění některých speciálních diversních akcí v zázemí nepřítele.

Vedle operativních úseků jsou v centrále neoperativní funkční odbory jako kádrový, hospodářský (a samostatné finanční oddělení evidence a kontroly korunových a valutových vydání), šifrový a odbor mechanické evidence, v němž se mimo jiné také připravuje převedení

některých projektů charakteru operační analýzy na samostatný počítač.

V samostatné kapitole (IV) podáváme výklad o informačním odboru rozvědky.

Kromě informační funkce má rozvědka jednu další úlohu, kterou centrálně zajišťuje odbor aktivních opatření; některé rozvědně získané poznatky a podklady v kombinaci s dalšími informacemi, jež má rozvědka k dispozici i na př. z legálně dostupných zdrojů, ve shodě se zájmy ČSSR využíváme v zahraničí k provádění opatření vlivových nebo desinformačních akcí k dezorientaci protivníka; tato opatření mají velmi různé formy a jsou prováděna tak, aby jejich souvislost s ČSSR byla utajena.

V současné době stojí v čele rozvědky náčelník 1. správy MV, který podléhá ministru vnitra. Náčelník správy má tři zástupce; dalšími články řízení jsou náčelníci odborů a náčelníci oddělení; přikládáme podrobnější schema o struktuře 1. správy MV a to jak vertikální tak horizontální.

Další přehledné údaje k dokreslení organizační skladby čs. rozvědky:

- 1) Podle charakteru výkonu služby je z celkového sestavu 52,5% operativních pracovníků;
 - 22,-% neoperativních pracovníků v administrativě, evidenci, hospodářském a kádrovém odboru a pod.

- 17,5% šifrerů, radistů, kurýrů
- 6,-% referentů studijně analytických úseků
- 2,-% technických pracovníků

- 2) Dislokace " legálních " rezidentur v zahraničí:
 41 rezidentur v 39 státech (pro srovnání ČSSR má diplomatické zastoupení v 61 státech)

 19 rezidentur je z toho jednolinijních, většinou s pracovníky pouze politické rozvědky (rovněž kvantitativně se jedná většinou o malé rezidentury s 2 orgány)
- 3) Základní kategorie pracovníků v zahraničí (28% z celkového počtu příslušníků)
 56% operativních orgánů
 32% šifrerů, radistů, oblastních techniků (pozn.: včetně šifrerů a radistů na ZČ, kde nemá rozvědková rezidentury; ti pak pracují výlučně jen pro zahraniční službu)

 12% pomocného personálu (řidiči, administrativní pracovníci)
- 4) Z nynějšího sestavu l.správy MV má delší či kratší praxi z pobytu na rezidenturách v zahraničí 62% pracovníků, operativních i neoperativních.
- 5) Materiální a finanční zabezpečení činnosti čs. rozvědky zajišťuje ministerstvo vnitra. Vedle toho - v důsledku zařazení pracovníků čs. rozvědky k různým organizacím v ČSSR před jejich výjezdem do zahraničí a pak v zahraničí - jsou některé výdaje, zejména mzdové a z části věcné hrazeny z prostředků těchto organizací (valutových i korunových).

Výdaje spojené s agenturní činností (valutové i korunové) čs. rozvědky hradí plně ministerstvo

vnitřně ze svého rozpočtu a činí ročně cca 1,5 mil. Kčs a 6,5 mil. valutových Kčs, vedle celkových rozpočtových prostředků rozvědky. Tyto agenturní výdaje čs. rozvědky vede ve zvláštní, oddělené, účetní evidenci od ostatních výdajů rozvědky na základě zvláštních, k tomu účelu vydaných směrnic v roce 1965.

4) Rozvědné zpravodajství.

Zprávy, které rozvědky získává, jsou určeny řadě spotřebitelů. Specifičností zpráv rozvědky je především jejich tajnost, či důvěrnost obsahu, v mnoha případech pak jde přímo o tajné dokumenty politického, politicko-vojenského, vědecko-technického či bezpečnostního významu.

Zásadou práce v tomto směru je nedublovat při produkci informací ostatní čs. ministerstva či instituce (hlavně MZV, MZO, MNO, ČTK a nákup technické literatury), ale naopak produkci těchto institucí doplnit o dokumenty, zprávy či třeba jen útržkovité dílčí informace, které by pomohly objasnit pozadí připravovaných akcí proti ZST a zejména ČSSR, signály ohniska napětí, ukazovaly na přípravy jednání či zájmy, které budou vůči ČSSR prosazovány, informace, které pomohou při řešení vědecko-technických problémů v ČSSR, odhalí vysílání agentů do ČSSR již v zahraničí atd. atd.

Zdrojem těchto dokumentů, zpráv či někdy jen signálů je v první řadě agentura či rozvědné styky a typy. Propracovaná metodika pak usměrňuje operativní práci rozvědkářů na zdroje těchto zpráv, které jsou v t.zv. objektech rozvědného zájmu. Zpravodajské úsilí je tedy zaměřeno dlouhodobě k agenturnímu proniknutí do

důležitých nepřátelských úřadů a institucí, kde se nacházejí informace, jejichž znalost je potřebná k řešení zahraničně politických, ekonomických, bezpečnostních i vědecko - technických problémů ČSSR.

Z těchto hledisek je také prováděno hodnocení získaných zpráv. Prvním kritériem je informační hodnota získané zprávy. Stanovení informační hodnoty je někdy problematické, protože dosud nebyl vyřešen systém koordinovaného využívání a řízení celého zahraničního zpravodajství. Dalším hlediskem pro hodnocení zpráv je její aktuálnost a podle posouzení pracovníka příslušného specialisovaného informačního odboru 1. správy MV její využitelnost.

Souběžně s tímto hodnocením "potřebnosti a využitelnosti" obsahu se hodnotí tajnost zprávy, její věrohodnost, úplnost a aktuálnost. Nevěrohodné zprávy, či zprávy, kde je podezření z desinformací, jsou pochopitelně prověřovány. Pro prověření zpráv slouží nejen znalost vývoje, náznaky z tisku či zprávy z dalších zdrojů, ale především charakter zpráv, umístění a věrohodnost pramene. Jde o práci náročnou, protože význam některých zpráv může být opravdu mimořádný.

Z cca 7.000 rozvědných zpráv a materiálů, které rozvědka v průměru posledních let ročně získává, je jen malá část - asi 10% - většinou dílčích politických informací předávána přímo titulářům na čs. ZÚ v zahraničí k telegrafickému či leteckému zaslání přímo na MZV. Vesměs cenné jsou získávané dokumenty, které tvoří také zhruba 10 - 15% z počtu získaných zpráv. Z nich některé, na př. vědecko - technické materiály (desítky až stovky materiálů ročně), mají někdy vysokou

hodnotu a představují milionové úspory pro naše národní hospodářství. (V minulém roce byly na př. mimo jiné získány komplexní informace k výrobě televizních obrazovek - roční úspora na základě těchto materiálů se pohybuje kolem 20 milionů Kčs; projekt výroby čpavku z benzínu podle špičkové americké technologie, technicko ekonomická dokumentace na výrobu paraxylenu - pomocí níž bylo umožněno dosáhnout při nákupu licence snížení o 400.000 Lstg oproti původně požadovanému obnosu; četné další materiály. Po linii zahraniční kontrarozvědky bylo k problematice špionážní činnosti proti ČSSR a hlavně k činnosti čs. emigrace zpracováno cca 250 zpráv.)

Celkem je pro spotřebitele využíváno v průměru 60% rozvědně získaných zpráv.

Forma zpracování zpráv je různá. Nejběžnější je t.zv. forma expedic, t.j. konkrétní zpráva či dokument jsou po prověření přepracovány či upraveny tak, aby nebyl bezprostředně ohrožen pramen zprávy ; pak jsou zasílány instituci, kterou by mohly informace zajímat a která by je mohla i prakticky využít.

Kromě této jednorázové formy je pravidelně zpracovávána rozvědkou "denní svodka". Jde o stručně zpracované nejaktuálnější rozvědné informace, které jsou občas doplněny stručnou zprávou operativního významu (na př. zprávy získané vědecko technickou rozvědkou, výsledek aktivního opatření, průběh zpravodajské hry a pod.) Denní svodka bývá pouze několik stran dlouhá, obsahuje pouze několik informací (podle událostí) a nenahrazuje na př. zvláštní zpravodajství ČTK; nedává ani ucelený přehled aktuálních událostí, nýbrž se snaží ukázat na jejich tajné pozadí. Tato informace je určena I. tajemníkovi ÚV KSČ, prezidentu republiky, náměstkovi předsedy vlády, ministru vnitra, vedoucímu 8.oddělení ÚV KSČ a sovětským přátelům.

- 15 -

Širší distribuci mají t.zv. " Zvláštní zprávy rozvědky ze zahraničí". Jde o několik souhrnnějších politických informací (každá o cca 3 - 7 stranách) většinou k aktuálním mezinárodním problémům. Informace je sestavena často z většího počtu dílčích zpráv, někdy pro celkovou orientaci je i doplněna některými netajnými - legálně získanými - údaji. Je pravidelně týdně či čtrnáctidenně rozesílána členům předsednictva ÚV KSČ a kandidátům předsednictva, vedoucím 8. a mezinárodního oddělení ÚV KSČ, dále MZV, MZO, MNO, vedoucím funkcionářům MV a některým dalším pracovníkům.

Jednorázově je studijními úseky zpracovávána podle potřeby politická studie či jiná analytická zpráva ; pro pracovní zaměření rezidentur jsou čas od času zpracovány orientační zprávy, na př. k zasedání NATO či pod., které vedle informace poskytuje také určité propracování dalšího zpravodajského zaměření.

Poměrně nevelkým dalším zdrojem informací čs. rozvědky, které rozvědka může použít pro informaci dalších čs. míst, jsou zprávy od spřátelených rozvědek. Tato výměna informací je zakotvena v dohodách a měla by být podle dohod dosti rozsáhlá. Ve skutečnosti však pouze se sovětskou rozvědkou a v menší míře s rozvědkou NDR a MLR dochází k živější výměně informací. Čínská a albánská rozvědka přerušila poměrně slabou výměnu informací již před řadou let. Po určitých komplikacích a výkyvech v roce 1967 byla zeslabena i výměna informací s kubánskou rozvědkou.